

Örgütsel Düzlemde Psikolojik Sahiplik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgütsel Düzlemde Psikolojik Sahiplik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28240>

Özet

Örgütsel Düzlemde Psikolojik Sahiplik Ölçeği, Zeki Uçar tarafından 2018 yılında ölçek geliştirme çalışması kapsamında oluşturulmuştur. Bu araç, çalışanların işyerlerine veya genel olarak kuruma yönelik geliştirdikleri **Psikolojik Sahiplik** olgusunu güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, özellikle örgütsel davranış alanında yapılan araştırmalarda kullanılmak üzere tasarlanmıştır ve bireylerin kuruma aidiyet, sorumluluk ve etkililik hislerini değerlendiren dört temel boyuttan oluşmaktadır. Ölçek toplam 15 maddeden meydana gelmektedir ve yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu analizlerle kanıtlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Sahiplik, Örgütsel Davranış, Ölçek Geliştirme, Güvenilirlik, Örgütsel Psikoloji, Çalışan Aidiyeti, Cronbach-Alfa

Yazarlar

Zeki Uçar

Amaç

Örgütsel Düzlemde Psikolojik Sahiplik Ölçeği'nin temel amacı, **Psikolojik Sahiplik** olgusunun Türkiye'deki örgütsel bağlamda geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçülmesini sağlamaktır. Bu çalışma, ilgili literatürde sıklıkla ele alınan ancak Türk kültürüne uygun, çok boyutlu bir ölçüm aracı eksikliğini gidermek üzere tasarlanmıştır. Ölçek, çalışanların kuruma karşı hissettikleri sahiplenme düzeylerini tespit ederek, bu sahiplik duygusunun örgütsel çıktılar (performans, bağlılık, koruyucu davranışlar) üzerindeki etkilerini incelemeye olanak tanır.

Yapı

Bu ölçek, bireylerin işyerlerine veya görevlerine karşı geliştirdikleri bilişsel ve duygusal durumu ifade eden **Psikolojik Sahiplik** yapısını ölçmektedir. Ölçek, bu karmaşık yapıyı dört temel alt boyut üzerinden ele almaktadır.

Bu boyutlar ve tanımları şunlardır:

Kimlikleştirme: Bireyin kendini kurumla özdeşleştirme ve işyerini kendi varlığının bir parçası olarak görme derecesi.

Etkililik: Çalışanın kurumun başarısına katkıda bulunma yeteneğine ve gücüne dair inanç.

Koruyucu Odak: Çalışanın işyerinde yanlış giden bir durum olduğunda bunu engelleme, koruma ve iyileştirme sorumluluğunu hissetmesi.

Çısal Sorumluluk: Bireyin görevlerini tam ve eksiksiz yerine getirme, sonuçlarından kişisel olarak sorumlu olma eğilimi.

Geçerlik

Ölçek geliştirme sürecinde, yapısal geçerliliği sağlamak amacıyla gerekli istatistiksel analizler gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin dört faktörlü yapısının, teorik beklentilerle uyumlu olduğu ve maddelerin ilgili boyutlara yeterli düzeyde yüklendiği belirlenmiştir. Bu durum, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı **Psikolojik Sahiplik** yapısının başarıyla temsil ettiğini göstermektedir.

Güvenilirlik

Ölçeğin iç tutarlılığı, boyut içi Cronbach-Alfa güvenilirlik katsayısı analizi sonuçları ile değerlendirilmiştir. Analiz sonuçları, ölçeğin tüm boyutlarının yüksek düzeyde güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır.

Elde edilen güvenilirlik katsayıları aşağıdaki gibidir:

Kimliklendirme boyutu güvenilirliği: **0,907**

Etkililik boyutu güvenilirliği: **0,819**

Koruyucu Odak boyutu güvenilirliği: **0,847**

Çısal Sorumluluk boyutu güvenilirliği: **0,878**

Tüm katsayıların 0,80'in üzerinde olması, ölçeğin tekrarlı ölçümlerde tutarlı sonuçlar vereceğini ve yüksek düzeyde güvenilirlik taşıdığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında, **Psikolojik Sahiplik** olgusunun örgütsel düzlemdeki çok boyutlu yapısını ortaya çıkarmak amacıyla faktör analizi kullanılmıştır. Bu analizler sonucunda, toplam 15 maddeden oluşan ve yukarıda belirtilen dört ana boyutu (Kimliklendirme, Etkililik, Koruyucu Odak ve Çısal Sorumluluk) içeren yapının doğrulandığı varsayılmaktadır. Bu dört faktörlü yapı, psikolojik sahipliğin farklı yönlerini ayrıntılı olarak derinlemesine inceleme imkanı sunmaktadır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Çok boyutlu, 15 maddeden oluşan öz bildirim ölçeği. Derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiş olup, tipik olarak Likert tipi bir ölçek kullanıldığını varsayılmaktadır.

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Grup: Çalışanlar, Kurumsal Ortamda görev yapan bireyler

Yaş Grubu: Yetişkin Çalışan Popülasyonu

Popülasyon Detayları: Ölçek, farklı sektör ve pozisyonlardaki çalışanların örgütsel sahiplenme düzeylerini ölçmek için uygundur.

Test Metodolojisi: Psikometrik açıdan geçerli ve güvenilir test edilmiş standart bir anket yöntemidir.

Anahtar Kelimeler

Organizasyonel Psikoloji, İşletme Araştırmaları, Sorumluluk, Aidiyet, Örgütsel Düzlemde Sahiplik

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresi: zucar@beu.edu.tr

Yazın Adresi: Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi (İlgili yayın yapıldığı dönemdeki kurumu olduğu varsayılmaktadır).

Üzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2018 (Yayın yılı esas alınmıştır).

Üzinler ve Kullanım Ücreti: Akademik çalışmalar için kullanım izni ve ücret bilgisi için sorumlu yazar Zeki Uçar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

The original PDF can be downloaded here: orgutsel-duzlemde-psikolojik-sahiplik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Uçar, Z. (2018). Psikolojik sahiplik olgusunu örgütsel düzlemde ölçmek için ölçek geliştirme çalışması. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 10(3), 640-654.

Örgütsel Düzlemde Psikolojik Sahiplik Ölçeği Maddeleri

Ölçek toplam 15 maddeden oluşmaktadır. Aşağıda örnek maddeler yer almaktadır:

Çalışmakta olduğum işyerini bana aitmiş gibi hissederim.

İşyerimin başarılarında katkılarımda olduğumu düşünürüm.

İşyerimde yanlış giden şeyler varsa bunu önlemem gerektiğini düşünürüm.

Görevlerimi tam ve eksiksiz yapmam gerektiğini düşünürüm.

ARABPSYCHOLOGY.COM